

POSTANOWIENIE

Poznań, 11 czerwca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny

Przewodniczący:	SSA Piotr Górecki (spr.),
Sędziowie:	SA Małgorzata Mazurkiewicz – Talaga, del. SO Małgorzata Kaźmierczak,

po rozpoznaniu w dniu 11 czerwca 2014 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa

M. P.

przeciwko

Skarbowi Państwa – (...) w P.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

od postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 30 stycznia 2014 r.,

sygn.akt XII C 2683/13

postanawia:

1. oddalić zażalenie.
2. zasądzić od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

M. Mazurkiewicz – Talaga P. Górecki M. Kaźmierczak

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Poznaniu odrzucił pozew M. P. przeciwko Skarbowi Państwa – (...) w P., który domagał się zasądzenia kwoty 172.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 grudnia 2005 r. do dnia zapłaty, a to tytułem odszkodowania (obejmującego ubytek wartości nieruchomości należącej do powoda oraz koszt tzw. nakładów rewitalizacyjnych) w związku z utworzeniem Rozporządzeniem Wojewody (...) z dnia 17 grudnia 2003 r. nr (...) (zmienionym przez Rozporządzenie z dnia 31.12.2007 r. nr (...)) obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska (...) P. –K., na terenie którego zlokalizowana jest nieruchomość powoda.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy stwierdził, że przed tutejszym Sądem pod sygnaturą akt XII C 2086/12 toczyła się sprawa z powództwa M. P. przeciwko Skarbowi Państwa – (...) w P.. W tym postępowaniu powód domagał się zasądzenia takiej samej kwoty i z tego samego tytułu. Postępowanie zakończyło się oddaleniem powództwa, co nastąpiło wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2013 r. Apelacja powoda została prawomocnie odrzucona, a wyrok uprawomocnił się w dniu 22 maja 2013 r. Przyczyną oddalenia powództwa była okoliczność, iż powód nie wykazał (a nawet nie twierdził), że jego nieruchomości po zmianie Rozporządzenia Wojewody (...) pozostaje w strefie ograniczonego użytkowania (podnosząc jedynie, że nieruchomości znalazła się w strefie określanej uprzednio jako strefa (...)), co przy zaprzeczeniu pozwanego skutkowało przyjęciem, że na dzień orzekania nieruchomości powoda nie pozostawała w strefie ograniczonego użytkowania. W odrzuconej apelacji od powyższego wyroku powód negował stanowisko wyrażone przez Sąd wskazując, iż na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy możliwe było poczynienie przez Sąd ustaleń co do zlokalizowania nieruchomości w strefie.

Zdaniem Sądu Okręgowego ocena tożsamości stron, podstawy sporu i przedmiotu rozstrzygnięcia w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 10 kwietnia 2013 r., a następnie odniesienie wyników tej oceny do żądania zgłoszonego w niniejszym postępowaniu, prowadzi do wniosku, że między obiema sprawami zachodzi przedmiotowa i podmiotowa tożsamość. Powyższe uzasadnia stwierdzenie, iż orzeczenie rozstrzygające wcześniejszą sprawę powoduje dla sprawy obecnie rozpatrywanej powstanie stanu powagi rzeczy osądzonej. Pozew wniesiony pomimo powagi rzeczy osądzonej podlega odrzuceniu na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł powód.

Skarżący zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy tj. art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. poprzez jego zastosowanie, pomimo iż zaprezentowane w pozwie uzasadnienie faktyczne żądania nie dawało podstaw do przyjęcia, iż ze względu na zakończone prawomocnie postępowanie wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 10 kwietnia 2013 r. postępowanie o sygnaturze akt XII C 2086/12 zachodziła powaga rzeczy osądzonej.

Powód domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia i zasądzenia od pozwanego kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwany w odpowiedzi na zażalenie wniósł o jego oddalenie i zasądzenie zwrotu od powoda kosztów postępowania zażaleniowego na rzecz pozwanego.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu zważył, co następuje.

Zażalenie uznać należało za bezzasadne. Podzielić należało stanowisko Sądu Okręgowego co do tego, że zaistniały przesłanki do odrzucenia pozwu w oparciu o art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.

Powaga rzeczy osądzonej (res iudicata) przewidziana w art. 366 k.p.c. zachodzi, jeśli w sprawie uprzednio już osądzonej prawomocnym wyrokiem oraz w sprawie później wniesionej występuje tożsamość stron oraz identyczność przedmiotu rozstrzygnięcia w związku z podstawami obu powództw. Przedmiotowa granica powagi rzeczy osądzonej wyznaczona przez przedmiot rozstrzygnięcia sądu oraz podstawę sporu pozwala na ocenę, czy zachodzi tożsamość roszczeń występujących w sprawie prawomocnie zakończonej i innych sprawach. Prawomocny wyrok nie stanowi przeszkody do wytoczenia powództwa między tymi samymi stronami tylko wtedy, gdy nie występuje tożsamość przedmiotu, a nadto jeżeli przedmiot powództw jest wprawdzie jednakowy, ale różne są podstawy powództw, przy czym chodzi w tym wypadku zarówno o podstawę faktyczną, jak i prawną żądania. Dopiero kumulatywne zaistnienie tych przesłanek przesądza o kwalifikacji stanu sprawy jako res iudicata. Innymi słowy, o powadze rzeczy osądzonej decyduje - poza identycznością stron i identycznością przedmiotu rozstrzygnięcia - także tożsamość podstawy sporu (por.: wyrok SN w sprawie V CSK 515/11, postanowienia SN z dnia 11 lutego 2011 r. w sprawie I CSK 277/10 oraz z dnia 24 lutego 2009 r. w sprawie I UK 239/08).

Skarżący w zażaleniu akcentował, że w poprzednim postępowaniu (w którym pozew wpłynął do Sądu Okręgowego w Poznaniu w dniu 28 września 2012 r.) uzasadniał swe roszczenie okolicznością, że nieruchomości powoda znajdowała

się w strefie (...) obszaru ograniczonego użytkowania, a obecnie podnosi „inną okoliczność wpływającą z nowych przepisów wprowadzonych Rozporządzeniem Wojewody (...) na (...) z dnia 13 grudnia 2007 r., z których wynika, że nieruchomość ta położona jest w strefie II obszaru ograniczonego użytkowania”. Wypada zatem zauważyć, że w dacie wystąpienia z pozwem w sprawie XII C 2086/12 tj. w dniu 28 września 2012 r. obowiązywało już Rozporządzenie Wojewody (...) na (...), które weszło w życie 22 lutego 2008 r. Nie sposób zatem uznać, że okoliczności faktyczne obu spraw są różne. Sytuacja faktyczna i prawna powoda nie uległa zmianie bowiem zgłoszone kolejne roszczenie postaje w związku z funkcjonowaniem lotniska (...) i ustanowieniem dla niego obszaru ograniczonego użytkowania. Powód dochodzi tych samych roszczeń, które były już przedmiotem rozpoznania w sprawie XII C 2086/12. Godzi się również zauważyć, że w apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 10 kwietnia 2013 r. (sygn.akt XII C 2086/12) powód wskazał (k.171) m.in. , że „w niniejszej sprawie Sąd w istocie nie zbadał materialno prawnej podstawy roszczenia powoda, którym było Rozporządzenie Wojewody (...) na (...) z dnia 13 grudnia 2007 r. (...)”. Z powyższego wynika, że powód wiązał więc swoje roszczenie z objęciem jego nieruchomości Rozporządzeniem Wojewody (...) na (...) z dnia 13 grudnia 2007 r. W rozpoznawanej sprawie nie nastąpiła jednak zmiana żadnych okoliczności faktycznych. W chwili wydania bowiem wyroku w sprawie XII C 2086/12 obowiązywało już rozporządzenie Wojewody (...) na (...) z dnia 13 grudnia 2007 r. i to rolą powoda, reprezentowanego przez profesjonalnego pełnomocnika, było podniesienie powyższej okoliczności. O tym, czy w nowym procesie chodzi o tę samą czy też inną podstawę faktyczną sporu decyduje stan faktyczny, jaki istniał w chwili zamknięcia rozprawy w poprzednim procesie, a nie to, czy strona istniejąca i istotne dla rozstrzygnięcia sprawy fakty zgłosiła. Innymi słowy tożsamość roszczeń zachodzi, kiedy sąd ma w obu sprawach orzec o tym samym, dysponując tymi samymi faktami, które mają spowodować ocenę tego samego żądania i kiedy rozstrzygnięcie jednej ze spraw oznacza rozstrzygnięcie także drugiej. O tym zaś, czy chodzi o tę samą lub inną podstawę faktyczną, a więc o ten sam lub odmienny stan faktyczny sprawy, nie rozstrzygają konkretne twierdzenia strony powodowej lub brak takich twierdzeń, lecz istnienie lub nieistnienie przed zamknięciem rozprawy okoliczności faktycznych, tj. zdarzeń lub stanów składających się na stan faktyczny, z którym norma prawna rozstrzygająca o słuszności żądania wiąże dochodzone skutki prawne (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2013 r., sygn.akt III CSK 43/13, Lex nr 1427740). Tylko zatem nowe okoliczności faktyczne, czyli podstawa faktyczna powstała po uprawomocnieniu się orzeczenia, uzasadnia nowy pozew (por. postanowienie Sadu Najwyższego z 14 marca 2012 r. , II CSK 304/11, Lex 1170221). Sytuacja taka w przedmiotowej sprawie nie występuje.

W tym stanie rzeczy zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z § 6 pkt.6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokacie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

M. Mazurkiewicz – Talaga P. Górecki M. Kaźmierczak